

Heta Kurki

Kulkulupa

Avatut ovet

Kulkulupa

Nimet, henkilöhahmot ja tapahtumat ovat kirjailijan mielikuvituksen tuotetta tai kirjallisella vapaudella muunneltuja. Mahdolliset yhteneväisyydet tosielämän tapahtumiin, paikkoihin ja ihmisiin ovat pelkkiä sattumia.

Heta Kurki

Kulkulupa

Avatut ovet

2. korjattu painos
© 2016 Heta Kurki

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa
ISBN 9789523304512

MIELIPIDE:

"MÄÄRÄAIKAISET VIRKASUHTEET VOISIVAT VÄHENTÄÄ TYÖPAIKKAKIUSAAMISTA. VAKINAISISSA VIROISSA OLEVAT KIUUSAAJAT TIETÄVÄT, ETTÄ HEITÄ ON VAIKEA - LÄHES MAHDOTON - IRTISANOA, MINKÄ VUOKSI HE VOIVAT JATKAA MELLASTAMISTAAN LÄHES VAPAASTI."

MIELIPIDE 20.3.2016 2:00

Helsingin Sanomat

Heikot ovat julmia, lempeyttä voi odottaa vain
voimakkailta (*tuntematon*)

1. osa

Meidän aikanamme ne, jotka eivät ole ovelia ja häikäilemättömiä, jotka eivät käytä rohkeasti ja kursailematta kyynärpäitään, ovat hukassa. (*Jorge Amado*)

Keski-ikäinen nainen avasi rakennuksen ulko-oven vilauttamalla kulkulupaansa. Talo oli vanha kellertävä kivirakennus, ei se ihan Engelin piirtämä tainnut olla, mutta juhlallisen näköinen kuitenkin. Itse asiassa se muodostui kahdesta eri aikoina rakennetusta rakennuksesta. Valtiolla oli paljon omaisuutta ja tämä vanha rakennus oli osa kiinteistöomaisuutta. Nainen kapusi portaat toiseen kerrokseen, kääntyi käytävällä oikealle ja meni sisään rakennuksen vanhempaan osaan, jossa hänen työhuoneensa sijaitsi. Ulko-oven aukaiseminen ja sisääntulo pimeään aulaan olivat hänelle suurta nautintoa. Hän ei uskaltanut kertoa sitä kenellekään, häntä olisi pidetty entistä omituisempana. Hän nimittäin tunsikin itsensä jotenkin tärkeäksi avatessaan arvokkaan rakennuksen oven. Hän nuuhki eteishallissa aistittavia, hänen mielestään, miellyttäviä tuoksujia: pölyn, kuivan ilman ja homeen sekoitusta, joka toi mieleen kirjaston tai arkiston.

Aamuisin, töihin tullessaan nainen oli onnellinen, eikä painava ovi ollut raskas avata. Onnen tunne jatkui naisen päästyä työhuoneeseensa. Huone oli pieni, mutta siinä oli parkettilattia ja arvokkaat tummat kalusteet. Ikkunasta näki vastapäiseen puistoon. Koskaan aikaisemmissa työsuhteissaan hän ei ollut istunut sellaisissa työtiloissa, eikä katsellut sellaisia näkymiä. Nainen laittoikin vaatekaappiinsa ja vaihtoi jalkaansa sisäkengät. Hän hymyili muistaessaan lukeneensa, kuinka eräs sodanaikainen ministeri, jota kuitenkin kuvattiin huumorintajuiseksi ja suuripiirteiseksi johtajahahmoksi, oli menettänyt työhalunsa ja terveytensä jouduttuaan istumaan pienessä kahdentoista neliön huoneessa. Mies kun oli tottunut teollisuusjohtaja-aikoinaan hallitsemaan alaisiaan

suurista kulmahuoneista nahkakalusteineen. Tietysti olihan sota-aika stressaavaa poikkeusaikaa muutenkin, tuskin pieni huone pelkästään aiheutti terveyden menetyksen. Ero entiseen elämään oli vain ollut liian suuri, liian monella tavalla, silloin sodan aikana.

Naisen terveys puolestaan oli horjunut pitkään kestäneen työttömyyden takia, joten työpaikka pienine työhuoneineen oli hänelle toiveiden täyttymys. Olisi hän tyytynyt vähempäänkin. Huoneessa tuntui sama pölyn ja homeen haju, kuin ala-aulassakin. Hän tiesi kyllä, että huone ei saanut häntä voimaan paremmin, vaikka hän pitikin siitä niin paljon. Erinäisten mittausten mukaan ilmassa oli hometta ja ties minkäläisten sienten itiöitä, mutta ainahan kaikessa hyvässä oli haittapuolensa, ei sille voinut mitään. Nainen oli lukenut, että sisäilma voi olla jopa kaksi – kolme kertaa saastuneempaa kuin ulkoilma. Joten, joutuiko hän kadulta sisään astuessaan pahemmin saasteille altistuneeksi kuin kadulla kävellessään? Luultavasti joutui.

Stressaavaa oli elämä, myös työelämä, 2000 - luvullakin, kun sodasta oli kulunut jo vuosikymmeniä. Kahvikuppia ei ehtinyt nenänsä alle hakea, ennen kuin puhelin alkoi soida ja virkamiehet kyselivät hänen työtovereitaan ja esimiestään, joiden paikalle tulosta ja läsnäolosta hänellä ei ollut riittävästi tietoa. Kansalaisetkin soittivat ja kysyivät kaikenlaista maan ja taivaan välitä. Jotkut olivat tyytyväisiä, kun vain saivat puhua asioistaan ja ongelmistaan, eivätkä edes halunneet, että puhelua siirretään osastolle, jossa varsinaiset asiantuntijat istuivat. Puheluja tuli ruotsiksi ja englanniksikin ja nainen selviytyi niistä parhaan kykynsä mukaan. Ylevä periaate oli: "Valtionhallinto

palvelee kansalaisia". Kaikki ei aina sujunut periaatteen mukaan. Tosiasia oli, että valtionhallinto kattoi jo huomattavan osan maan taloudesta ja sen osuus kasvoi edelleen. Tämän perusteella olisi luullut, että jokaiselle kansalaiselle löytyisi vastauksia kysymyksiin helposti. Mutta, jos asenne oli, että "kyynisyys pukee virkamiestä, eikä kaikkien kyselyiden takia kannattanut ruveta höselämään", niin ei sellainen naisen mielestä ollut kovinkaan palveluالتista Olihan hänellä itselläänkin kokemuksia valtiolta saadusta palvelusta ja tuesta työttömyysvuosiltaan. Hän oli tullut toimeen hyvin vähällä turvallisuuden tunteella.

Sensijaan virkamiehenä oli turvallista olla, koska tavallisen virkamiehen saattoi irtisanoa vain virkavirheen perusteella. Kun teki mahdollisimman vähän, ei tehnyt virheitäkään, sehän oli hyväksi havaittu toimintamalli jo aikojen alusta asti. Virheitä ei olisi saanut tulla, mutta tulihan niitä joskus kuitenkin, sillä valtion hommissa aika oli voimavara, joka oli törkeän väärinkäytön kohde. Aikaa tuhlatiin vastuun välttelyyn ja lukuisien kokouksien ja palaverien pittoon, joiden osallistujat vain näpläsivät kännyköitään ja odottivat tilaisuuden päättymistä. No, saihan niissä työsuhde-etuna kahvit ja pullat, ehkä hedelmiä ja joskus lounaankin. Varsinaiseen asioiden käsittelyyn jäi siten työpäivinä varsin vähän aikaa ja kiireessä tehtiin virheitä.

Sekalaisten työvuosien jälkeen, nainen oli jäänyt 1990 - luvun laman aikana työttömäksi. Hän oli jo menettänyt toivonsa työpaikan löytymisestä ja ajatellut, että tulevaisuus kuluisi harmaassa eläkeputkessa, sitten kun sinne pääsisi, hamaan eläkeikään asti. Joskus kuitenkin tuli valon pilkahduksia synkimpäänkin

Suuret virastotalot näyttävät usein juhlallisilta ja pelottaviltakin. Ohikulkiessa mieleen nousee kysymyksiä. Mitä rakennuksen sisällä tapahtuu? Ketkä siellä työskentelevät? Ovatko kaikki virheettömiä virkamiehiä? Ketkä pärjäävät ja ketkä uupuvat? Onko virkamiehillä elämää työajan jälkeen? Lue, niin saat vastauksia. Kirja kertoo erään henkilön "sairauskertomuksen" kuvitteellisessa virastossa.

